

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-34-12

Druk nr 491
Warszawa, 4 czerwca 2012 r.

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o zmianie zakresu obowiązywania
Protokołu fakultatywnego do
Konwencji o prawach dziecka w
sprawie angażowania dzieci w konflikty
zbrojne, przyjętego dnia 25 maja
2000 r. w Nowym Jorku.**

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych zostali upoważnieni Minister Spraw Zagranicznych i Minister Edukacji Narodowej.

Z poważaniem

(-) Donald Tusk

POSTANOWIENIE
PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia

o zmianie zakresu obowiązywania Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne, przyjętego dnia 25 maja 2000 r. w Nowym Jorku

Na podstawie art. 25 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych (Dz. U. Nr 39, poz. 443, z 2002 r. Nr 216, poz. 1824, z 2010 r. Nr 213, poz. 1395 oraz z 2011 r. Nr 117, poz. 676) postanawiam, co następuje:

§ 1. Na podstawie art. 3 ust. 4 Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne, przyjętego dnia 25 maja 2000 r. w Nowym Jorku, niniejszym przedstawiam nową deklarację Rzeczypospolitej Polskiej, zastępującą deklarację Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 lutego 2005 r., o następującym brzmieniu:

„Zgodnie z art. 3 ust. 4 Protokołu Rząd Rzeczypospolitej Polskiej oświadcza, że:

1. w przypadku obowiązkowego poboru obywateli polskich do służby wojskowej w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej dolna granica wieku jest określona przez prawo i wynosi osiemnaście (18) lat,
2. w przypadku ochotniczego wstępowania do Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej dolna granica wieku jest określona przez prawo i wynosi osiemnaście (18) lat.

Kandydat/Kandydatka jest obowiązany/obowiązana przedłożyć dokument potwierdzający jego/jej wiek.”.

§ 2. Postanowienie wchodzi w życie z dniem podpisania.

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

PREZES RADY MINISTRÓW

U S T A W A

z dnia

**o zmianie zakresu obowiązywania Protokołu fakultatywnego do Konwencji o
prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne, przyjętego
dnia 25 maja 2000 r. w Nowym Jorku**

Art. 1. Wyraża się zgodę na przedstawienie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie art. 3 ust. 4 Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne, przyjętego dnia 25 maja 2000 r. w Nowym Jorku, nowej deklaracji Rzeczypospolitej Polskiej, zastępującej deklarację Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 lutego 2005 r.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

I. Dnia 20 listopada 1989 r. Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych przyjęło Konwencję o prawach dziecka (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 oraz z 2000 r. Nr 2, poz. 11), której inicjatorem była Rzeczpospolita Polska. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił w dniu 21 września 1990 r. ustawę, w której wyraził zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji tej Konwencji. Jednocześnie Sejm Rzeczypospolitej Polskiej podjął uchwałę uznającą za wskazane zwrócenie się do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o zamieszczenie w dokumencie ratyfikacyjnym zastrzeżeń do art. 7 i art. 38 oraz deklaracji do art. 12 – 16 i art. 24 ust. 2 lit. f Konwencji o prawach dziecka. Opinia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej została uwzględniona przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Konwencja została ratyfikowana dnia 30 kwietnia 1991 r. Dokument ratyfikacyjny, wraz z zastrzeżeniami i deklaracjami, złożono depozytariuszowi Konwencji dnia 7 czerwca 1991 r. Konwencja o prawach dziecka, zgodnie z jej art. 49 ust. 2, weszła w życie w stosunku do Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 7 lipca 1991 r.

W dniu 23 lipca 2004 r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił ustawę, w której wyraził zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne (Dz. U. z 2004 r. Nr 194, poz. 1982). Protokół został ratyfikowany dnia 14 lutego 2005 r. Dokument ratyfikacyjny złożono Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych dnia 7 kwietnia 2005 r. Protokół fakultatywny do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne, zgodnie z art. 10 ust. 2 Protokołu, wszedł w życie w stosunku do Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 7 maja 2005 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 91, poz. 608).

II. Potrzeba i cel zmiany zakresu obowiązywania umów międzynarodowych

1. Komitet Praw Dziecka Organizacji Narodów Zjednoczonych, rozpatrując w styczniu 1995 r. wstępne sprawozdanie Rzeczypospolitej Polskiej z realizacji Konwencji o prawach dziecka, wyraził sugestię dotyczącą rozważenia przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej zasadności zgłoszonych zastrzeżeń do art. 7 i art. 38, jak również deklaracji do art. 12 – 16 Konwencji.

W październiku 2002 r., w obserwacjach końcowych, przedstawionych po przyjęciu drugiego sprawozdania Rzeczypospolitej Polskiej z realizacji Konwencji, Komitet Praw Dziecka ponownie zaprosił Polskę do rozważenia możliwości wycofania wszelkich zastrzeżeń i deklaracji zgłoszonych do Konwencji.

2. Postulat wycofania przez Rzeczpospolitą Polską zastrzeżeń i deklaracji do Konwencji o prawach dziecka zgłaszali również posłowie podczas rozpatrywania rządowej informacji o przestrzeganiu praw dziecka w Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 30 sierpnia 1996 r.
3. W dniu 10 września 1996 r. Rada Ministrów powierzyła Ministrowi Edukacji Narodowej przedstawienie uzgodnionego stanowiska rządu w sprawie wycofania złożonych przez Rzeczpospolitą Polską zastrzeżeń do art. 7 i art. 38 Konwencji o prawach dziecka. W wyniku przeprowadzonych uzgodnień międzyresortowych ustalono wycofanie przez Rzeczpospolitą Polską zastrzeżenia zgłoszonego do art. 38. Za zasadne uznano dalsze utrzymanie zgłoszonego przez Rzeczpospolitą Polską zastrzeżenia do art. 7 Konwencji, przewidującego ograniczenie praw dziecka przysposobionego do poznania rodziców naturalnych.

W maju 1997 r. wniosek Ministra Spraw Zagranicznych w sprawie wycofania przez Rzeczpospolitą Polską zastrzeżeń oraz deklaracji złożonych do niektórych postanowień Konwencji o prawach dziecka został przyjęty przez Radę Ministrów. W dniu 30 lipca 1997 r. rządowy projekt uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie wycofania przez Rzeczpospolitą Polską zastrzeżeń oraz deklaracji złożonych do niektórych postanowień Konwencji o prawach dziecka (druk nr 2415 z dnia 4 czerwca 1997 r.) przyjęto jednogłośnie i bez żadnych zmian w trakcie wspólnego posiedzenia trzech komisji sejmowych: Komisji Edukacji, Nauki i Postępu Technicznego, Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka oraz Komisji Ustawodawczej. Ze względu jednak na wygaśnięcie kadencji Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej proces legislacyjny nie został doprowadzony do końca.

4. We wrześniu 2008 r. Polski Komitet Narodowy UNICEF zwrócił się do Ministra Edukacji Narodowej z prośbą o informację na temat stanowiska resortu w sprawie możliwości wycofania zastrzeżeń i deklaracji do Konwencji o prawach dziecka.
5. Za potrzebą wycofania przez stronę polską zastrzeżeń i deklaracji zgłoszonych do Konwencji o prawach dziecka wypowiada się również Rzecznik Praw Dziecka, który prowadzi stały monitoring przestrzegania praw dziecka wynikających z tej Konwencji.

W wystąpieniach kierowanych do Ministra Edukacji Narodowej, od 2007 r. Rzecznik ponawia prośby o rozważenie możliwości wycofania zgłoszonych przez Rzeczpospolitą Polską zastrzeżeń do art. 7 i art. 38 Konwencji o prawach dziecka.

6. W świetle zmian wprowadzonych ustawą z dnia 26 maja 1995 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 83, poz. 417) do ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 29 września 1986 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1264), zaistniała potrzeba zweryfikowania zasadności dalszego podtrzymywania zastrzeżenia do art. 7 Konwencji o prawach dziecka. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że zastrzeżenie to miało służyć uniknięciu dowolnych interpretacji warunku realizacji prawa dziecka do poznania swoich rodziców czy też odczytywania przepisu art. 7 Konwencji z pominięciem, istotnego z punktu widzenia dobra dziecka, warunku „jeśli to możliwe” („as far as possible”), nie zaś zanegowaniu treści przepisu. Obecny stan wiedzy społeczeństwa na temat treści przepisów zawartych w Konwencji o prawach dziecka stanowi gwarancję podejmowania właściwych działań, umożliwiających dzieciom w Polsce korzystanie z należnych im praw.

W lutym 2009 r., z inicjatywy Ministra Edukacji Narodowej (odpowiedzialnego za koordynowanie działań zapewniających realizację praw dziecka w Polsce – decyzja Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2002 r.), ponownie zostały podjęte międzyresortowe konsultacje w celu wypracowania ostatecznego stanowiska Polski w sprawie możliwości wycofania zastrzeżeń do Konwencji o prawach dziecka. Ministerstwa merytorycznie odpowiedzialne za realizację praw dziecka ujętych w art. 7 i art. 38 Konwencji dokonały oceny przepisów prawa krajowego, w celu stwierdzenia istnienia warunków zapewniających realizację praw dziecka w tym zakresie.

W 2010 r. powstała międzyresortowa grupa robocza, złożona z przedstawicieli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwa Sprawiedliwości, Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Edukacji Narodowej, której zadaniem było opracowanie projektu wniosku Rzeczypospolitej Polskiej ws. wycofania zastrzeżeń do art. 7 i art. 38 Konwencji o prawach dziecka i zmiany treści

deklaracji do Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne.

7. W kwestii wycofania zastrzeżenia do art. 7 Konwencji o prawach dziecka Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Zdrowia i Ministerstwo Edukacji Narodowej poparły stanowisko Rzecznika Praw Dziecka.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości zwróciły uwagę na istniejące w polskim porządku prawnym rozwiązania, umożliwiające przysposobionemu poznanie rodziców naturalnych, przewidziane w ustawie z dnia 29 września 1986 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego, podkreślając jednocześnie zgodność takiej regulacji prawa krajowego z zaleceniami zawartymi w art. 20 ust. 1 i 3 Europejskiej konwencji o przysposobieniu dzieci z dnia 24 kwietnia 1967 r., która weszła w życie w stosunku do Polski dnia 22 września 1996 r. (Dz. U. z 1999 r. Nr 99, poz. 1157).

Ponadto, zgodnie z opinią Komitetu Praw Dziecka wyrażoną w zaleceniu skierowanym do Luksemburga (CRC/C/15/Add.250, para. 29), państwo powinno zapewnić „by wszelkie informacje dotyczące rodziców biologicznych były rejestrowane i przechowywane po to, by umożliwić dziecku poznanie, jeśli to możliwe i w odpowiednim czasie jego rodziców”. Polskie regulacje obowiązujące na gruncie ustawy z dnia 29 września 1986 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego są zgodne z tym wymogiem Komitetu Praw Dziecka, ponieważ:

- do aktu urodzenia wpisywane są: nazwiska, nazwiska rodowe rodziców, imię/imiona rodziców, miejsce i data urodzenia rodziców oraz miejsce zamieszkania każdego z rodziców w chwili urodzenia dziecka (art. 40 ust. 2 pkt 3 ww. ustawy),
- w razie orzeczenia przysposobienia dziecka wpisuje się do aktu urodzenia wzmiankę dodatkową o przysposobieniu (art. 47 ust. 1 ww. ustawy),
- w razie orzeczenia przysposobienia sporządza się nowy akt urodzenia przysposobionego, zaś do dotychczasowego aktu urodzenia wpisuje się wzmiankę o sporządzeniu nowego aktu urodzenia (art. 48 ust. 1 i 3 ww. ustawy),
- przysposobiony, po uzyskaniu pełnoletności, ma prawo żądać udostępnienia księgi stanu cywilnego w części dotyczącej pierwotnego aktu urodzenia (art. 48 ust. 4 oraz art. 49 ust. 2a ww. ustawy).

Jednocześnie przepisy art. 118 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy uzależniają orzeczenie przysposobienia od zgody przysposobianego, który ukończył lat trzynaście, a poniżej tego wieku zalecają wysłuchanie przysposobianego przez sąd, jeżeli może on pojąć znaczenie przysposobienia. Wyjątek stanowi sytuacja, gdy przysposobiany nie jest zdolny do wyrażenia zgody lub z oceny stosunku między przysposabiającym a przysposobianym wynika, że uważa się za dziecko przysposabiającego, a żądanie zgody lub wysłuchanie byłoby sprzeczne z dobrem przysposobianego.

Należy również zwrócić uwagę, że w praktyce w większości przypadków nie ma możliwości ukrycia faktu adopcji, a zatajanie przed dzieckiem informacji tak fundamentalnej i tak osobiście go dotyczącej wiąże się z ryzykiem odrzucenia przez to dziecko osób przysposabiających. Wśród ekspertów w dziedzinie psychicznego i emocjonalnego rozwoju dziecka panuje także powszechna opinia, że informację o adopcji należy przekazać na możliwie wczesnym etapie życia dziecka, do czego potencjalni rodzice adopcyjni są przygotowywani w ramach specjalistycznych szkoleń.

Wobec powyższego uznano za zasadne i możliwe wycofanie zastrzeżenia do art. 7 Konwencji o prawach dziecka.

8. W wyniku konsultacji, o których mowa w pkt 6 niniejszego uzasadnienia, ustalono, iż zasadne i możliwe jest wycofanie zastrzeżenia do art. 38 Konwencji.

Jednocześnie, podczas rozpatrywania przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 18 marca 2010 r. „Informacji Rządu dotyczącej realizacji Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20 listopada 1989 r., w dwudziestą rocznicę jej podpisania”, strona rządowa zobowiązała się do zmiany treści deklaracji złożonej przy ratyfikacji Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne, dotyczącej dolnej granicy wieku wynoszącej 17 lat przy ochotniczym wstępowaniu do Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Protokół fakultatywny do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne w art. 3 ust. 1 nakłada na Państwa-Sygnatariuszy obowiązek podniesienia minimalnego wieku zezwalającego na dobrowolne wstępowanie do narodowych sił zbrojnych powyżej dotychczas istniejącej granicy piętnastego roku życia, wskazanej w Konwencji o prawach dziecka. Protokół zabrania rekrutowania osób poniżej

osiemnastego roku życia w szeregi armii oraz przewiduje, że osoby poniżej osiemnastego roku życia nie mogą brać udziału w bezpośrednich działaniach zbrojnych. Wskazuje również konieczność stworzenia systemu prawnego gwarantującego, że rekrutacja poniżej osiemnastego roku życia będzie z pewnością dobrowolna, a także zakazuje wszelkiej rekrutacji poniżej osiemnastego roku życia również przez siły pozarządowe.

Podniesienie dolnej granicy wieku ochotniczego wstępowania do Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej z 17 do 18 lat nastąpiło już w dniu 21 października 2005 r., wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie ustawy o służbie zastępczej (Dz. U. Nr 180, poz. 1496). Z uzasadnienia tej zmiany jasno wynika, iż została wprowadzona w celu realizacji postanowień Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne.

Dnia 1 stycznia 2010 r. weszła w życie ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 161, poz. 1278), na podstawie której obowiązek odbywania zasadniczej służby wojskowej został wykreślony z art. 55 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r. poz. 461) spośród form spełniania obowiązku służby wojskowej i nie jest już realizowany.

Obecnie, zgodnie z art. 55 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, odbywanie zasadniczej służby wojskowej przez osoby podlegające temu obowiązkowi ma następować tylko w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa, jeżeli jest to niezbędne do zapewnienia możliwości wykonywania zadań związanych z przeznaczeniem Sił Zbrojnych. Termin rozpoczęcia i okres trwania obowiązku odbywania zasadniczej służby wojskowej, uwzględniając stopień zagrożenia bezpieczeństwa państwa, ma określać, w drodze rozporządzenia, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Rady Ministrów. W przypadku zaistnienia zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wprowadzenia rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej obowiązku odbywania zasadniczej służby wojskowej będą miały zastosowanie następujące regulacje.

Zgodnie z art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej obowiązkowi służby wojskowej w zakresie określonym

w tej ustawie podlegają obywatele polscy, począwszy od dnia, w którym kończą osiemnaście lat życia, do końca roku kalendarzowego, w którym kończą pięćdziesiąt lat życia, a posiadający stopień podoficerski lub oficerski – sześćdziesiąt lat życia.

Ochotnicze odbywanie zasadniczej służby wojskowej regulują przepisy odpowiednio art. 83 i art. 32 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z art. 83 ust. 1 i 2 do ochotniczego odbycia zasadniczej służby wojskowej powołuje się osoby podlegające kwalifikacji wojskowej, które zgłosiły się ochotniczo do jej odbycia, oraz osoby uznane za zdolne do służby wojskowej, które ukończyły osiemnaście lat życia i zgłosiły się ochotniczo do tej służby.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 przywołanej ustawy kwalifikacji wojskowej podlegają mężczyźni, którzy w danym roku kalendarzowym kończą dziewiętnaście lat życia. Natomiast ust. 4 tego artykułu stwierdza, iż do kwalifikacji wojskowej mogą się stawić również ochotnicy, w tym kobiety, do końca roku kalendarzowego, w którym kończą dwadzieścia cztery lata życia, niezależnie od posiadanych kwalifikacji i wykształcenia, jeżeli ukończyli co najmniej osiemnaście lat życia.

Przytoczone wyżej regulacje gwarantują, iż na gruncie polskiego ustawodawstwa do odbycia obowiązkowej i ochotniczej zasadniczej służby wojskowej mogą zostać powołane wyłącznie osoby, które ukończyły osiemnasty rok życia.

Mając powyższe na uwadze, zasadne jest zarówno wycofanie zastrzeżenia zgłoszonego do art. 7 i art. 38 Konwencji o prawach dziecka, jak i dokonanie zmiany treści deklaracji do Protokołu fakultatywnego.

III. Dotychczasowy a projektowany stan prawny

Postanowienia artykułów Konwencji o prawach dziecka oraz Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne, do których strona polska zgłosiła zastrzeżenia oraz deklaracje, są realizowane w sposób określony w przepisach prawa wewnętrznego Rzeczypospolitej Polskiej, w tym w szczególności:

- 1) w ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- 2) w ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej,

3) w ustawie z dnia 29 września 1986 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego.

Wycofanie przedmiotowych zastrzeżeń nie spowoduje konieczności wprowadzenia zmian w ustawodawstwie wewnętrznym lub wydania dodatkowych aktów normatywnych. Aktualnie obowiązujące przepisy umożliwiają realizację przez stronę polską zobowiązań wynikających z art. 7 i art. 38 Konwencji o prawach dziecka.

IV. Skutki związane ze zmianą zakresu obowiązywania umów międzynarodowych

Wycofanie zastrzeżeń nie będzie miało wpływu na sposób realizacji przez stronę polską praw dziecka wynikających z art. 7 i art. 38 Konwencji o prawach dziecka. Dzieci zgodnie z art. 7 Konwencji o prawach dziecka nadal będą miały zagwarantowane prawo do poznania swoich naturalnych rodziców. W przewidzianych polskim prawem okolicznościach uprawnienie to będzie nadal przysługiwać również dzieciom przysposobionym.

Polskie prawo w pełni realizuje także postanowienia art. 38 Konwencji, zawierające zobowiązanie do powstrzymania się od rekrutowania do sił zbrojnych osób, które nie osiągnęły wieku 15 lat. Przepisy prawne dotyczące wieku powoływania do służby wojskowej oraz uczestnictwa w działaniach zbrojnych są znacznie korzystniejsze niż te, do których zobowiązuje Konwencja, bowiem do odbycia obowiązkowej i ochotniczej zasadniczej służby wojskowej mogą zostać powołane wyłącznie osoby, które ukończyły osiemnasty rok życia.

Wycofanie zastrzeżeń do Konwencji oraz zmiana treści deklaracji do Protokołu fakultatywnego są zgodne z polską racją stanu. Działania te sprzyjają bowiem budowaniu pozytywnego wizerunku Polski na arenie międzynarodowej, jako państwa zaangażowanego w podnoszenie standardów ochrony praw dziecka. Jednocześnie należy mieć na uwadze, iż Polska jest inicjatorem i współtwórcą Konwencji o prawach dziecka, co w sposób szczególny zobowiązuje do niekwestionowania przepisów w niej zawartych. Postulat wycofania przedmiotowych zastrzeżeń jest od wielu lat zgłaszany zarówno przez polskich parlamentarzystów, jak i środowiska pozarządowe. W związku z powyższym wskazane jest niezwłoczne dokonanie projektowanych zmian zakresu obowiązywania ww. umów, w trosce o ochronę praw dzieci żyjących w Polsce, jak również w celu wypełnienia postulatów zgłaszanych przez opinię publiczną za pośrednictwem Rzecznika

Praw Dziecka oraz organizacji pozarządowych, m.in. Polskiego Komitetu Narodowego UNICEF i Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka w Polsce.

Wycofanie zgłoszonych przez Rzeczpospolitą Polską zastrzeżeń do art. 7 i art. 38 Konwencji oraz zmiana treści deklaracji zgłoszonej przez Rzeczpospolitą Polską do Protokołu fakultatywnego nie spowodują dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa oraz jednostek sektora finansów publicznych. Nie spowodują zmniejszenia dochodów ani zwiększenia wydatków podmiotów sektora finansów publicznych w stosunku do wielkości wynikających z obecnie obowiązujących przepisów ani też innych skutków finansowych dla budżetu państwa.

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, ani na sytuację i rozwój regionalny.

Przedmiot regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

V. Tryb zmiany zakresu obowiązywania umów międzynarodowych

Zmiana zakresu obowiązywania Konwencji o prawach dziecka przez wycofanie zastrzeżenia do art. 7 i art. 38 Konwencji nastąpi w trybie określonym w art. 25 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych, tj. w drodze decyzji Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie.

Za przyjęciem takiego trybu zmiany zakresu obowiązywania Konwencji o prawach dziecka przemawia fakt, iż Polska stała się jej stroną w drodze ratyfikacji, za uprzednią zgodą Sejmu, zgodnie z art. 32g Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej uchwalonej przez Sejm Ustawodawczy w dniu 22 lipca 1952 r. (Dz. U. Nr 33, poz. 323, z późn. zm.). Biorąc pod uwagę, że Konwencja o prawach dziecka dotyczy kategorii spraw wymienionych w art. 89 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.), zgodnie z art. 241 Konstytucji, należy uznać ją za umowę ratyfikowaną za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie.

Procedura określona w art. 25 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych znajduje zastosowanie również do zmiany deklaracji do Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne z uwagi na fakt, że Polska stała się stroną Protokołu

fakultatywnego w drodze ratyfikacji, za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, a umowa ta spełnia przesłanki określone w art. 89 ust. 1 pkt 2 i 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, tj. dotyczy wolności, praw lub obowiązków obywatelskich określonych w Konstytucji, a także spraw uregulowanych w ustawie lub w których Konstytucja wymaga ustawy. Obrona Ojczyzny jest bowiem obowiązkiem konstytucyjnym, a granica wieku powoływania do obowiązkowej i ochotniczej służby wojskowej jest uregulowana ustawowo.

Wycofanie zastrzeżeń, zgodnie z art. 51 ust. 3 Konwencji o prawach dziecka, dokonane zostanie w drodze notyfikacji i będzie skuteczne od dnia otrzymania noty przez Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych.

Zmiana treści deklaracji do Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne zostanie dokonana w trybie art. 3 ust. 4 Protokołu i będzie skuteczna od dnia otrzymania noty powiadamiającej przez Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych.

Warszawa, 25 maja 2012 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE - 920 - 986 - /11/jf/

Bm-991

dot.: RM-10-33,34-12 z 22.05.2012 r.

opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie zakresu obowiązywania Konwencji o prawach dziecka, przyjętej dnia 20 listopada 1989 r. w Nowym Jorku oraz projektu ustawy o zmianie zakresu obowiązywania Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie angażowania dzieci w konflikty zbrojne, przyjętego w dniu 25 maja 2000 r. w Nowym Jorku wyrażona na podstawie art. 13 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437 z późn. zm.) przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Projekty ustaw nie są sprzeczne z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Ministra Spraw Zagranicznych
Maciej Szpilnar
Podsekretarz Stanu
Maciej Szpilnar